

Het getal nieuwe vogels, die hij heeft beschreven, is legio, en zijn naam is zoo heel dikwijls verbonden geworden aan soorten, die door anderen beschreven werden. Hij is de man geweest, die de Ornithologen-Congressen, door den oorlog onderbroken, wederom in eere hersteld heeft.

Ik heb het voorrecht gehad HARTERT persoonlijk goed te kennen. Na met hem herhaaldelijk in briefwisseling te zijn geweest, bezocht ik hem met een mijner dochters, tijdens een reis naar Schotland, in zijn huis te Tring. Wij werden aldaar allervriendelijkst ontvangen door hem en zijn echtgenoot; bij het noenmaal was ook zijn eenige zoon aanwezig, die een tiental jaren later in Vlaanderen sneuvelde. HARTERT geleidde ons dien dag door het Museum en ook door Tringpark, waar vele dieren in vrijheid rondliepen, o.a. een troep Kangeroes die voor ons over een weide de vlucht namen. In 1905 was ik weer te Tring, tijdens een Ornithologen-congres en bezocht toen wederom het Museum in gezelschap van wijlen Dr A. DUBOIS uit Brussel.

In 1920 kwam HARTERT, op reis van Duitschland naar Engeland, bij mij aan huis te Doorn. Hoogst aangenaam bezoek en dit was tevens onze laatste ontmoeting. Toen ik hem zei kort te voren een aardige collectie Sumatraansche vogels van den heer VAN HEYST ontvangen te hebben, moest hij deze dadelijk zien. Wij maakten een wandeling om de gronden van het Kasteel Doorn, waar toen reeds de ex-Keizer woonde en bij die gelegenheid was HARTERT een en al oog en oor voor de wiewalen, die in getale de hooge eiken bewoonden, en die in Engeland vrij zeldzaam zijn.

R. SNOUCKAERT.

Literatuur.

Dr Hartert en Dr F. Steinbacher, Die Vögel der paläarktischen Fauna. — Ergänzungsband, Heft II. FRIEDLÄNDER, Berlin 1933. — Dit tweede deel behandelt de gorzen tot de meezen. Vele subspecifieke vormen worden wederom opgenomen, waaruit wel blijkt hoeveel op het gebied der systematiek de laatste jaren verschenen is.

J. G. VAN MARLE.

Idem, Heft III, Jan. 1934. Wij ontvingen te voren van HARTERT zelf, en ons vriendelijk aangeboden, de afleveringen 1 en 2. Thans no. 3 niet zonder weemoed, wanneer wij denken aan den eersten aanlegger van dit beroemde werk, die nu niet de voltooiing er van heeft mogen beleven, maar evenals vele anderen, die grootsche ornitho-literaire plannen hadden op touw gezet, midden in hun arbeid werden weggenomen; we

denken hierbij o.a. aan SHELLEY, CHUBB, Lord BRABOURNE, ROBINSON, VAN OORT en anderen meer.

In dit no. 3 worden de meezen afgehandeld, de *Laniidae*, de *Pycnotidae*, de *Muscicapidae*, de *Sylviidae*, tot aan het geslacht *Turdoides*, dat aangenomen werd in plaats van *Crateropus*.

De auteurs hadden geen gemakkelijk werk, want sedert de uitgave van het eerste deel van HARTERT's oorspronkelijk boek (1910) is er veel gebeurd; de ornithologen hebben niet stil gezeten, inzichten zijn veranderd, tal van nieuwe subspecies zijn beschreven, o.a. door de Russen, en dit alles moest in aanmerking worden genomen, wilde men een „up to date” werk tot stand brengen, en ook zijn voor de volledigheid vormen opgenoemd die buiten de grenzen der Palaearctis wonen, iets dat bijzonder te loven is, want het helpt diegenen, die hun studie tot over die grenzen uitstrekken, op verheugende wijze.

Opgenomen zijn eenige soorten van *Aegithaliscus* Cab.; de namen van den Pool JAROCKI zijnde geldig verklaard, moest *Anthoscopus* wijken voor *Remiz*; *Telophonus* 1837 is vervangen door LESSON's ouderen naam *Tchagra* 1831; *Hypsipetes* 1831 door latere bestemming door GRAY's *Microscelis* 1840, waarvan *Haringtonia* Math. en Ired. een synonym is. Bij *Pericrocotus* is heel wat bijgevoegd en de naam *cinereus* vervangen door *divaricatus*, wat een subspecies is van *roseus*. HARTERT is teruggekomen van zijn meening dat *Terpsiphone* Gloger onbruikbaar zou zijn. Van *Rhipidura albicollis* zijn subspecies beschreven van Sumatra en van Annam (ook eene, *celsa* Riley, uit de bergen van Noord-Siam) zoodat de nominaatvorm moet heeten *Rh. a. albicollis*.

HARTERT verdedigt p. 229 zijn oude standpunt om het geslacht *Muscicapa* niet te verdeelen; bij dit geslacht geeft hij heel wat nieuws. *Cryptolopha* wordt veranderd in *Seicercus* Swainson, zeer tot HARTERT's leed, maar de prioriteit wil het zoo. Aan *Phylloscopus* worden 14 pagina's gewijd; het is, zooals bekend, een moeilijk geslacht. Uit *Luscinia* worden, behalve *melanopogon*, alle soorten gelicht en ondergebracht in *Tribura* Hodgson 1845.

Het is opmerkelijk hoeveel nieuws men, bij goed lezen, opmerkt in dit derde deel, nieuws van allerlei aard, en welk een weldaad is het om al dit nieuwe, niet verspreid, maar in een handig volumen van een honderdtal bladzijden bijeen te hebben.

R. SNOUCKAERT.

Dr Oskar und Frau Magdalena Heinroth, Die Vögel Mitteleuropas, Ergänzungsband, Lieferung 16—20. In de afl. 16/17 wordt de behandeling van *Uria troille* voortgezet; van eenige aan de zweedsche Oostkust gevonden eieren van *Uria grylle*, de zwarte zeekoet, kwam er één uit. Schr. wijst op de geheel andere indruk, die dit jong maakt dan dat van alken en zeekoeten en verwondert zich er over, dat men de zwarte zeekoet in het genus *Uria* heeft geplaatst. Het jong stierf na 5 dagen. Eenige opmerkingen over de zeeduikers, naar aanleiding van een op den trek in een vischnet gevangen *Colymbus arcticus*, besluiten het speciale gedeelte. De rest van deze 2 afl., is, evenals afl. 18—20, aan algemeene beschouwingen gewijd, waar achtereenvolgens een en ander over de rui, het huwelijk in de vogelwereld, de vogeltrek, de interpretatie der diverse vogelhande-

lingen en tenslotte het verdere lot der opgefokte „pleegkinderen” wordt besproken. Bij deze laatste 5 afl. zijn nog 10 gekleurde en 16 zwarte platen gevoegd, zoodat deze 4e band in totaal 30 gekleurde en 72 zwarte platen rijk is. Van pogingen om eenige nog steeds ontbrekende soorten te kunnen behandelen moest, vooral met het oog op het aantal beschikbare platen en ook in verband met het overlijden van mevrouw HEINROTH, worden afgezien.

C. G. B. TEN KATE.

Prof. Dr E. D. van Oort, Resultaten van het ringonderzoek betreffende den vogeltrek, ingesteld door 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden, XIX, Zoölogische Mededeelingen, Leiden, 15, 1932, p. 17—75.

Idem, XX, eerste stuk, Zool. Mededeelingen, Leiden, 16, 1933, p. 1—28.

Augustina J. Sleyser, Resultaten van het ringonderzoek..., XX, tweede stuk, Zoölogische Mededeelingen, Leiden, 16, 1933, p. 206—262.

De verslagen van het ringonderzoek nemen steeds in omvang toe: besloeg no. XVII 23 paginae en no. XVIII er 26, no. XIX had al 59 bladzijden noodig en het XXste verscheen zelfs in twee gedeelten, van samen liefst 85 paginae! Wel betroffen bij het laatste verslag 29 bladzijden meezen, waarvan de overgrootste meerderheid op de ringplaats werd teruggevangen, maar ook al laat men die gedeelten buiten beschouwing, dan blijkt toch nog duidelijk, hoe geweldig het ringonderzoek in ons land is toegenomen, een wel zeer toe te juichen verschijnsel! Immers eerst op deze wijze wordt het mogelijk een behoorlijk beeld over het verblijf der vogels te krijgen, gebaseerd op exacte gegevens, afgezien nog van de vele andere problemen, waarbij het ringonderzoek niet genoeg te waardeeren diensten bewijst. Natuurlijk is het ondoenlijk, vooral nu de verslagen zoo uitgebreid worden, daarop dieper in te gaan in deze rubriek; vermeld zij slechts nog, dat mej. SLEYSER, de administratrice van het Museum, het buitengewoon tijdroovende werk, dat prof. VAN OORT in 1911 begon, zal voortzetten op de oude bekende wijze en dit trouwens reeds gedaan heeft door de 2e helft van het 20ste verslag samen te stellen. Een schat van gegevens zit in die 20 verslagen opgehoopt, die noodig dienen te worden bewerkt en het is verheugend, dat ook daarmede reeds een aanvang is gemaakt (men zie de publicaties van ons Clublid, den heer M. J. TEKKE, over de aalscholver — in de Lev. Natuur, Febr. 1934 — en de groote stern — in dit no. van ons Orgaan).

C. G. B. TEN KATE.

Pontus Palmgren, Die Haubenmeise (*Parus cristatus* L.) auf Åland. Ein Beitrag zur Kenntnis der Verbreitungsökologie der Vögel. Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica, 56, No. 15, 1927.

Dezelfde, Zur Synthese pflanzen- und tierökologischer Untersuchungen. Acta Zoologica Fennica 6, 1928.

Dezelfde, Quantitative Untersuchungen über die Vogelfauna in den Wäldern Südfinnlands mit besonderer Berücksichtigung Ålands. Acta Zoologica Fennica 7, 1930.

Dezelfde, Zur Biologie von *Regulus r. regulus* (L.) und *Parus atricapillus borealis* Selys. Eine vergleichend-ökologische Untersuchung. Acta Zoologica Fennica 14, 1932.

De eerste publicatie, van 10 pag., behandelt de verspreiding van de kuifmees, die op het vasteland van Z.-Finland een der talrijkste, meest typische vogelsoorten is, maar op de scherenarchipel slechts sporadisch voorkomt en vanuit Finland het hoofdeiland Åland nog niet eens heeft bereikt. De terreingesteldheid is alleszins gunstig, maar uitbreidingshindernissen beletten, zelfs een vogel, in een tijdperk van minstens 600 jaar dat gebied in bezit te nemen. Een kaartje verduidelijkt de verspreiding van den vogel in de archipel.

De tweede studie, 47 pag., is een voorstudie voor de derde en tracht een basis voor vogel-ökologische onderzoeken in plantenökologische resultaten te vinden. Naar schrijvers oordeel zijn de woudtypen in Finland voldoende statistisch bewerkt, ook in hun verband met de bodemgeaardheid naar hun kwaliteit en productiviteit om daarop statistische onderzoeken aangaande de vogelbevolking te kunnen fundeeren, die dan in het derde artikel, van ruim 200 pag. uitvoerig worden uiteengezet, nadat de schrijver al in 1929 op het 18e skandinavische natuurvorschers congres in Kopenhagen 't een en ander over zijn onderzoeken had meegedeeld. Aangenomen, dat de verschillende woudtypen in Finland, zoowel naar hun areaal als naar hun samenstelling en productiviteit voldoende bekend zijn (en talrijke heel uitgebreide onderzoeken zijn dienaangaande door botanici en boschbouwkundigen verricht), staat of valt het onderzoek met een goede keuze en bewerking van de verschillende proefvakken. Aan den eenen kant mogen die niet te klein worden genomen om ook zeldzamere en toch regelmatig voorkomende vogelsoorten, groote vogels, die een uitgestrekt gebied bestrijken en in kolonies levende vogels tot hun recht te laten komen, maar aan den anderen kant bemoeilijkt dat weer een intensieve bewerking. Te beoordeelen is dat voor een niet-ingewijde niet, maar men krijgt wel den indruk, dat een serieuze poging is gedaan om het probleem zoo breed mogelijk aan te vatten en groote lijnen te trekken. In het ornithologische deel wordt eerst een overzicht gegeven van de methode, daarna wordt de dichtheid van de vogelbevolking voor elk der verschillende woudtypen bepaald en op grond daarvan het aantal vogels in den broedtijd in de bosschen van Zuid-Finland berekend. Nu volgt een uitvoerige analyse van de karakteristieke sociologische kenmerken van de verschillende gevonden vogelgroepeeringsen, waarbij ter sprake komen het individuen aantal van elke soort (abundantie), het percentage van elke soort van het totaal aantal individuen (dominantie), enz., alles verduidelijkt door tabellen en grafische voorstellingen, terwijl ook wiskundige berekeningen den lezer niet worden gespaard. Volgt voor elke vogelsoort een korte karakteriseering van zijn voorkomen en tot slot een samenvatting tot verschillende vogelgroepeeringsen zooals de verschillende woudtypen ze te zien geven, gerubriceerd naar abundantie, dominantie, karakteristieiteit, de reden van hun aanwezigheid (voortplanting of voeding of beide) enz. Eindelijk beknopt de gegevens, waarop het onderzoek berust, benevens een serie landschapsfoto's.

Het behoeft na dit onderzoek niet te verwonderen, dat de schrijver ertoe wordt gebracht, zooals in het vierde artikel, van ruim 100 pag. geschiedt, de vogelsoorten ökologisch apart onder de loupe te nemen om op deze wijze veel bijzonderheden betreffende hun voorkomen en leefwijze

te verklaren in verband met hun bouw en geaardheid. Zulke studies, zooals er ook reeds in Ornithologia van denzelfden schrijver het licht zagen, hebben voor een ornitholoog grotere aantrekkelijkheid, omdat een vogel daarin weer als vogel wordt behandeld en niet als nummer of percentage in een productieproces. Het gaat in dit onderzoek in hoofdzaak om het goudhaantje, terwijl de matkop meer als vergelijkingsobject wordt benut. Geanalyseerd wordt waarom het goudhaantje aan een bepaalde boomsoort voor zijn nest de voorkeur geeft (spar, maar ook klimop en vlier), waar precies de vogel zijn voedsel zoekt, wat daar aan voedsel beschikbaar is, wat beide daarvan gebruiken op grond van maagonderzoek en de verschillen voor de beide vogels. De oorzaak daarvan op grond van de anatomie en bewegingsmogelijkheid der pooten. Tot slot biologische waarnemingen omtrent broedtijd, terrein enz., benevens een aantal foto's van nestboomen en nesttakken. Teekeningen, tabellen en grafische voorstellingen zijn ook hier weer in den tekst ingelascht. G. VAN DER MEER.

Prof. Dr E. Strand, Pica pica pica L. ab. latviensis n. ab., nebst Bemerkungen über die Notwendigkeit Aberrationen auch der Vögel zu benennen. 1 Figur.

Folia Zoologica et Hydrobiologica, Organ des Systematisch-Zoologischen Instituts und der Hydrobiologischen Station der Universität Lettlands, Riga. Vol. IV No. 1, pg. 38, dd. 3—9—1932.

Hoewel het aantal waargenomen gevallen van heterochrosis (albinisme, melanisme, erythrisme) zeer groot is, zijn volgens den schrijver de omstandigheden, waaronder zij optreden, nog veel te weinig bestudeerd. Hij geeft een zeer uitvoerig literatuuroverzicht betreffende albinisme en andere kleurafwijkingen bij de ekster en enkele andere vogels. Daarbij wordt de wenschelijkheid bepleit om geregeld terugkerende aberraties met behulp van namen te fixeeren.

Prof. STRAND kent nu in hoofde genoemden naam toe aan een aberratie van de gewone ekster, naar aanleiding van het verzamelen van een exemplaar bij Cesis (Wenden) in Letland.

De afwijking bestaat daarin, dat de bruine of bruinachtige gedeelten een zwak geelachtigen tint hebben. Nek en voorrug zijn vuil grijsachtig wit, welke kleur bij de lichtgekleurde gedeelten der halszijanten aansluit. Ook de snavel is bruin met geelachtigen tint. Aan de punten der slagpennen is geen spoor van een donkeren zoom te zien. De middelste stuurpennen zijn eenkleurig witachtig grijs, de buitenste bruinachtig.

Verder wijkt de bedoelde aberratie nog van den typischen Oostbaltischen vorm van de ekster af, doordat alle deelen van het vederkleed, die bij den hoofdvorm zwart zijn, hier bruin of bruinachtig met gelen tint gekleurd zijn. De metaalglans ontbreekt geheel. Het lichter geworden zijn komt het sterkt naar voren in de staart. F. C. VAN HEURN.

Literatuur over de eetbare nesten van *Collocalia francica vestita* Less.

1. W. K. H. Feuilletau de Bruyn, Bijdrage tot de kennis van de afdeeling Hoeloe Soengai. Zuider- en Ooster Afdeeling van Borneo. Koloniale Studiën 17, 2, p. 183 (1933).

Beschreven wordt de inzameling van eetbare vogelnesten.

2. *E. Graefe*, Eine sonderbare Hausindustrie in Java. Eszbare Schwalbennester.

Umschau 36, 1, p. 7 (1932).

Behandelt het verzamelen van eetbare vogelnestjes, met foto's van broedplaats en nesten.

3. De handel in eetbare vogelnestjes.

Indische Mercur 56, 27, p. 412 (1933).

Mededeelingen o.a. over de prijzen in Toeban.

4. *A. Heiduschka* und *L. Graefe*, Ueber essbare Vogelnester.

Biochemische Zeitschrift 260, 406—413 (5-5-1933). Dresden.

Scheikundige onderzoeken, die tot de conclusie voerden, dat salangannesten hoofdzakelijk uit een mucine bestaan en wel in den vorm van een calcium zout. Verder zijn er, behalve sporen van zouten, nog in aanwezig: enkele procenten Tyrosine, Tryptophaan, Cystine, Hystidin en Arginin.

F. C. VAN HEURN.

Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift, 27 Aargang, Hefte I.

E. ROSTRUP, „Ornithologische waarnemingen van Lolland” (p. 1—6). Aanteekeningen van den — reeds lang overleden — plantkundige E. ROSTRUP. Diens zoon steide aan O. HELMS een aanteekeningboekje ter hand, waarin zijn vader, in 1848, „Ornithologische Noticer” heeft gemaakt. Dit boekje vormt de oudste deensche locale-fauna en geeft verschillende waardevolle mededeelingen omtrent vogelsoorten, die thans niet meer op Lolland worden aangetroffen. — Knud PALUDAN, „Ornithologische waarnemingen van Samsø in 1931” (p. 7—12). Bespreekt aan het slot ook de ongewenschte toename van sommige meeuwensoorten, waardoor andere vogels worden verdreven en meent, dat er een betere methode tot „korthouden” is dan het wegnemen van al de eieren, nl. het den meeuwen laten van één ei in elk nest. De vogels gaan dan op dit eene ei broeden en „Nachgelege” (die méér eieren bevatten) blijven achterwege. — Finn SALOMONSEN, „De zang van den deenschen wielewaa” (p. 13 en 14). — Hans PEDERSEN, „Ooievaars in noordelijk Seeland 1932” (p. 15—16). Constateert eene toeneming tegenover 1931. — Axel HOLM, „Ooievaarsnesten aan de westkant van Vejle” (p. 17—18). — O. HELMS, „Een opmerking aangaande de rosé-meeuw, *Rhodostetia rosea* (MacG.), in Groenland” (p. 18—19). — Aage RAFN, „Iets omtrent de vogels in en om Julianehaab” (p. 19—25). De groenlandsche zeearend, *Haliaeetus albicilla groenlandica*, is er nog algemeen. — Bernt LØPPENTHIN, „De britsche kleine mantelmeeuw, *Larus fuscus graellsii*, in IJsland” (p. 25—28). Vermoedt, dat deze vorm tot de ijslandsche broedvogels kan worden gerekend. — Boekbespreking.

Tsj. Gs. DE VRIES.

Idem, Hefte II S. RASMUSSEN, „Voortgezette waarnemingen betreffende vogels van de streek om Hadsund 1922—'32” (p. 33—63). Vervolg op een overzicht, dat in 1923 werd gepubliceerd (in Jaargang XVII, p. 1—28). — J. BJERG—THOMSEN, „Eenige waarnemingen van den roerdomp, *Botaurus stellaris*, in den voorzomer 1932” (p. 63—69). Beschrijft

6 nesten; 11 jongen werden geringd. — Å. VEDEL—TÅNING, „Roofvogel-trek bij Falsterbo” (p. 69—73). — Vagn HOLSTEIN, „Eenige waarnemingen omtrent drie vischarendnesten in Småland, zomer 1932” (p. 73—83). De jonge vogels kwamen, ook toen ze reeds heel goed tot vliegen in staat waren, nog geruimen tijd (tot midden Augustus) telkens op het nest terug. — Boekbespreking. Tsj. Gs. DE VRIES.

Idem, Hefte III en IV. Leo NOVRUP, „Waarnemingen van de velduil, *Asio flammeus*” (p. 87—93). Een soort, die in Zuid-Jutland (vroeger Noord-Sleeswijk) tamelijk veel voorkomt. — K. KNUDSEN, „Ornithologische waarnemingen van Noordoost-Groenland” (p. 93—95). O.a. Stellers eider, *Polysticta stelleri* (Pall.), en roodhalsgans, *Branta ruficollis* (Pall.). K. P. RANDLØV, „Verdere waarnemingen betreffende de vogels van de streek om Skanderborg, voornamelijk in de omgeving van het dorp Taaning” (p. 95—103). — R. HØRRING, „*Aethia cristatella* (Pall.) bij IJsland geschoten” (p. 103—104). Deze kleine papegaaiduiker, die zijn broedgebied heeft op de kusten en eilanden van de Beringszee en waar-omtrent, in 1916, wijlen Prof. H. JUNGENSEN berichtte, dat hij in 1912 bij de Färøer was geschoten, blijkt in werkelijkheid, medio Augustus 1912, in Noordelijk IJsland te zijn bemachtigd. Het opgezette exemplaar bevindt zich thans in het zoölogisch museum te Kopenhagen. — Hans Olaf BANG, „Aanteekeningen omtrent het vogelleven van Hirtsholm, Juni 1929 tot Juni 1932” (p. 105—112). H. MEINHARDT, „De klapexster, *Lanius excubitor*, broedende gevonden in Denemarken” (p. 113—114). — Kleine mededeelingen, o.a. Knud PALUDAN, „Hoe komen eendenjongen uit hoogstaande nesten beneden?” (p. 115—116). Van 18 waarnemingen, sprongen in 11 gevallen de jongen naar beneden, 4 maal droeg de moeder ze in den bek — en 3 maal op haar rug uit het nest. — Boekbespreking, vereenigingsmededeelingen, excursieverslagen en ledenlijst.

Tsj. Gs. DE VRIES.

Fauna och Flora, 1933, Häft 1, Francis C. R. JOURDAIN, „Wilde gans, *Anser anser*, of rietgans, *Anser fabalis*, broedende op Stor-Henö in de Noordelijke IJszee?” Betwijfelt of de ganzensoort, die, volgens Dr Ivar HORTLING (in F. och F., 1932, p. 255) op het eiland Groot-Henø zou hebben gebroed, wel *Anser fabalis* is geweest en vermoedt, op grond van eigen ervaringen ter plaatse en van de maten der eieren (voornamelijk van de breedte-as) dat het *Anser anser* was. (Aangezien het schaalgewicht van rietganseieren gemiddeld 35% lager is dan van die van de gewone wilde gans en de, op Groot-Henø gevonden, ova in het bezit van E. C. STUART BAKER zijn overgegaan, kan — naar Ref.'s meening — een eenvoudige weging hier de beslissing brengen). — In zijn rubriek „Teruggevonden geringde vogels” vertelt prof. Einar LÖNNBERG van een kemphaan, *Pavoncella pugnax*, die, den 28 Juni 1932, bij Hovby aan het Hammar-meer in het regeeringsdistrict Kristianstad, als jonge vogel was geringd en, den 22 December daaropvolgende, bij Schiphol was geschoten.

Tsj. Gs. DE VRIES.

Idem, Häft 2. In dezelfde rubriek van dit Häft vermeldt LÖNNBERG

een blauwen reiger, *Ardea cinerea*, den 12 Juni 1932, bij het Säkernmeer in het kerspel Hillered in Westergötland, geringd en, volgens een schriftelijke mededeeling van notaris J. M. KORTEWEG te Heenvliet, van 20 Februari 1933, in verregaanden staat van ontbinding gevonden op de Voornsche maasvlakte; benevens een stormmeeuw, *Larus canus*, op 15 Juni 1930 geringd in de groote stormmeeuwenkolonie op het eiland Tyl, voor de kust van Halland, bij Halmstad en, op 10 Maart 1933, dood gevonden in de nabijheid van de Waddenzee in de friesche gemeente Ferwerderadeel. — Nils J. NILSSON bericht over een nieuwe broedplaats van den reuzenstern, *Sterna caspia* Pallas, in de eilandengroep voor de kust van Oostergötland. Bij een bezoek, in Mei 1932, bleken de meeste nesten drie eieren te bevatten. In deze eilanden-groep broeden ook diverse meeuwensoorten en Schr. zag een stormmeeuw een ei van den reuzenstern stelen.

Tsj. Gs. DE VRIES.

Idem, Häft 3. Prof. EINAR LÖNNBERG bespreekt „Een eigenaardigen cidereend, *Somateria mollissima*”, die door het Rijksmuseum (te Stockholm) in April 1933 werd ontvangen en een ♀ met partiëel mannelijk vederkleed bleek te zijn.

Tsj. Gs. DE VRIES.

Mededeelingen van het Kon. Natuurhistorisch Museum van België, deel IX, no. 48. CH. DUPOND, Note sur quelques oiseaux provenant d'Atjeh (Sumatra). De heer DUPOND beschrijft een kleine zending vogels, welke het Museum te Brussel van Atjeh ontving; van een 11-tal soorten worden het vederkleed en geslachtsverschillen beschreven.

J. G. VAN MARLE.

Ornis fennica, Vuosik X Årgång, 1933, No. 1. O. HYTÖNEN en D. WIKSTRÖM, „Het determineren van jonge jagers, *Stercorarius* (Brisson.)” (p. 1—6). Finsch met duitsche „Zusammenfassung”. De schrijvers zijn van meening, dat de, in de literatuur vermelde, snavel- en vleugelmaten van *St. pomarinus* en *St. parasiticus*, voor jonge voorwerpen niet erg betrouwbaar zijn. — PAUL KARÉN, „De vogelbevolking van het eiland Kukkosensaari in Juni 1931—'32” (p. 6—9). Finsch met duitsche „Zusammenfassung”. De dichtheid van de vogelbevolking van het, met bosch bedekte, deel van het eiland (dat 1 k.m. ten z. van de stad Joensuu in oostelijk Finland ligt) bedroeg 260- resp. 270 paren per vierkante kilometer. — Ilmari HUSTICH, „Eenige aantekeningen omtrent den vogelstand van Kittilä (finsch-) Lapland” (p. 9—12). Zweedsch met eene — redactioneel — duitsche „Zusammenfassung”. — Sven NORDBERG, „*Milvus m. migrans* (Bodd.), broedende in den Ålands-archipel in den zomer 1932” (p. 12—13). Zweedsch. — Vereenigingsmededeelingen en literatuur.

Tsj. Gs. DE VRIES.

Idem, No. 2. E. SCHÜZ, „Von den Wanderungen der Eismeer- und Ostsee-Silbermöven (*Larus a. argentatus*)” (p. 17—19). Zilvermeeuwen van de finsche IJszee kust trekken, langs Noorwegen, naar Noord-Frankrijk (voor zoover ze niet in Denemarken overwinteren). Schr. vermoedt (met B. STEGMANN) dat de voorwerpen van *L. a. cachinnans*, die volgens het „Practical Handbook” een enkele maal in Grootbritannië zijn

waargenomen, oostelijke vogels zijn met zwak geel getinte pooten en de vederkleedkenmerken van den nominaatvorm, die in het oosten van zijn verbreidingsgebied (Witte Zee, finsche meren en Finsche Golf) normaal geelpootig zou zijn. — Pontus PALMGREN, „Über die Leistungsfähigkeit der hinteren Extremitäten bei *Muscicapa s. striata* (Pall.) und *Hippolais icterina*, Baldenst., sowie ihre Einwirkung auf die Ökologie dieser Arten” (p. 19—27). Interessante proeven met jong gevangen voorwerpen over de „bewegingsphysiologie” dezer soorten, die echter (wijl de schr. in den nazomer onder de wapenen moest komen) niet konden worden voltooid, maar die hij zich voorstelt toch weer te hervatten. — Ilmari HILDÉN, „Over het voorkomen van de scharrelaar (*Coracias g. garrulus* L.) in Finland” (p. 28—30). Finsch met duitse „Zusammenfassung”. Naar de gedragingen van een paartje, dat zich, in den zomer van 1931, in een pijnbosch van het kerspel Tammela ophield, te oordeelen, is het vrijwel zeker, dat het daar heeft gebroed. Het is echter niet gelukt om het nest te vinden. — A. TH. BÖÖK, „Waarnemingen in Padasjoki, in 1932, van de begintijdstippen van het vogelgezag of van het dagelijksche doen en laten der vogels” (p. 31—32). Finsch met duitse „Zusammenfassung”. — B. OLSONI, „Iets omtrent het voedsel van de oehoe, *Bubo bubo* (L.)” (p. 33—35). Zweedsch. — J. SNELLMAN, „Waarnemingen omtrent aankomstdata van trekvogels in den Ålands-archipel” (p. 35—37). — A. TH. BÖÖK, „Trek- (feitelijk aankomst-) data van eenige vogelsoorten in Padasjoki, 1932” (p. 37). — Korte mededeelingen. — Literatuur en ver-eenigingsberichten.

Tsj. Gs. DE VRIES.

Het 8ste Internationaal Ornithologisch Congres te Oxford.

In aansluiting aan hetgeen we over dit Congres, dat van 2—7 Juli 1934 te Oxford zal worden gehouden, reeds meedeelden (zie dit tijdschrift, 6, 1933, p. 78—79), zij thans vermeld, dat nu ook het voorloopig programma is verschenen. Behalve de diverse comité's en de voorloopige indeeling, zijn hierin ook gegevens te vinden over de prijzen in hotels, pensions en „Colleges” (alleen voor heeren). De secretaris van het voorbereidend comité, tot wien men zich kan wenden voor logiesbespreking, is Mr. B. W. TUCKER, University Museum, Oxford.

DE REDACTIE.